

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/33/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200484
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012200484.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Borsodi Tranzit Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom 3600 Ózd, Jászi. O. u. 3, Maďarsko, zast.: JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie Hviezdoslavova č. 4, Rožňava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava 1, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 13643-2/2012-BA zo dňa 30.01.2012, č. 10824-2/2012-BA zo dňa 01.02.2012, č. 10605-2/2012-BA zo dňa 02.02.2012, č. 10609-3/2012-BA zo dňa 02.02.2012, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 26. februára 2013, č. k. 11S/59/2012-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/59/2012-25 zo dňa 26. februára 2013 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu boli zamietnuté žaloby, ktorými sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutí žalovanej uvedených v záhlaví tohto uznesenia, ktorým v nepatrnej časti žalovaná zmenila prvostupňové rozhodnutie a v prevyšujúcej časti zamietla odvolanie a potvrdila rozhodnutia SP - pobočka Topoľčany

- č. 32062 - 73/2011-TO z 15.08.2011 o vzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti A. B., občana Maďarska dňa 10.07.2008,

- č. 32062 - 20/2011-TO z 11.08.2011 o vzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti C. M., občana Maďarska dňa 27.08.2007

- č. 32062 - 93/2011-TO z 15.08.2011 o zániku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti C. R., občanovi Maďarskej republiky dňa 25.08.2008,

- č. 32062 - 62/2011-TO z 15.08.2011 o vzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti R. I., občana Maďarska, dňa 4.04.2008.

Krajský súd spojil preskúmanie zákonnosti uvedených rozhodnutí na spoločné konanie z dôvodu, že spolu skutkovo súvisia a týkajú sa tých istých účastníkov s tým, že budú vedené pod sp. zn. 11S/59/2012. (pôvodne vedené aj pod sp. zn. 11S/60/2012, 11S/67/2012, 11S/68/2012). Krajský súd poukázal na totožnosť žalôb a totožnú špecifikáciu nezákonnosti rozhodnutí.

Odvolací súd sa nestotožňuje s dôvodmi spojenia predmetných vecí na spoločné konanie a rozhodnutie. Poukazuje na to, že predmetom konania v troch veciach je síce preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o vzniku poistenia, avšak postavenie osôb, ktorých sa vznik poistenia týka je rozdielny, keďže u R. I. je vykázaná adresa v prílohe listu OEP z 30.11.2009 a u ďalších dvoch osôb adresa vykázaná nie je. Krajský súd sa nezaoberal prípadnou účasťou osôb, ktorých sa mal vznik poistenia týkať a v konaní nerozlišil, ktorých osôb sa týkal list z 30.09.2009 a príloha so zoznamom 39 osôb, ktorý bol podkladom pre závery o anulovaní poistenia týchto osôb v Maďarsku. Pokiaľ ide o rozhodnutia týkajúce sa vzniku poistenia A. B. a C. M., ich mená v prílohe listu z 30.09.2009 a ani v žiadnom inom zozname OEP uvedené nie sú. Uvádzaný dôvod pozastavenia poistenia v Maďarsku na menovaných nie je teda preukázaný, rovnako však nie je preukázané ani ich poistenie, na ktoré sa odvoláva žalobca. Naviac, vo vzťahu k A. B., žalobca v podanej žalobe uvádza, že menovaný nikdy nepracoval na Slovensku, nebol tu ani len ako turista a s touto námietkou sa žalovaná nijako nevysporiadala. Krajský súd sa pri spojení vecí nezaoberal uvedenými rozdielmi v skutkových okolnostiach rozhodujúcich pre vznik poistenia, ktoré môžu prívodiť rozdielne právne posúdenie vecí.

Spojenie vecí týkajúcej sa zániku poistenia C. R. samé osobe nemôže byť založené na dôvode totožnosti rovnakého právneho posúdenia vecí súdom, aj keď žalobca v dôvodoch žaloby argumentoval v podstate tým, že pokiaľ nedošlo k vzniku poistenia, nemohlo byť vydané rozhodnutie ani o jeho zániku.

Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd pri preskúmaní rozhodnutia žalovaného vychádzal v zásade zo skutkových záverov žalovaného, hoci sa žalovaný nezaoberal všetkými skutočnosťami, ktoré vyšli v konaní najavo, a vyplývajú zo samotného spisového materiálu, a na ktoré poukazoval aj žalobca.

Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že listom z 30.11.2009 oznámila inštitúcia Maďarskej republiky - čl. 16 spisu- Národný fond zdravotného poistenia (Országos Egészségbiztosítási Pénztár - ďalej len „OEP“), že personálna agentúra so sídlom v Maďarsku, ktorá tam nevykonáva žiadnu významnú činnosť (čo však žalobca v konaní rozporuje - poznámka odvolacieho súdu), prijala pracovné sily v Maďarsku s cieľom poskytnúť ich slovenskej spoločnosti (VALSABBIA Slovakia s.r.o.). Hoci prihlásila svojich „vyslaných“ pracovníkov do maďarského sociálneho zabezpečenia, kompetentný regionálny fond zdravotného poistenia usúdil, že tieto osoby by mali podliehať slovenskej legislatíve podľa čl. 13 nariadenia (EHS) 1408/71. V dôsledku toho bol poistný vzťah pracovníkov uvedených v zozname pozastavený, nakoľko sa odvolali voči rozhodnutiu regionálneho fondu. V prílohe bol zaslaný zoznam 39 osôb prijatých uvedenou spoločnosťou, ktorí pracovali na území SR.

Z uvedeného vyplýva, že adresa zamestnancov, ktorým mal vzniknúť poistný vzťah na území SR, nebola bez pochybností neznáma. Prvostupňový orgán však ustanovil uvedeným osobám na ochranu ich práv opatrovníka, z dôvodu, že ich pobyt nie je známy, a procesné úkony vo veci povinného poistenia oznamoval verejnou vyhláškou. Odvolací orgán uvedenú vadu konania neodstránil. Odvolací súd považuje za podstatnú vadu konania, ak s osobou, ktorej sa rozhodnutie týka, príslušné orgány žalovaného priamo nekonali, pričom uvedené pochybenie nevytkol ani prvostupňový súd.

Odvolací súd poznamenáva, že iné zoznamy obsahujúce zoznam pracovníkov, nachádzajúce sa v administratívnych spisoch žalovanej obsahujú síce aj mená ďalších pracovníkov, neviažu sa však k listu z 30.09.2009 a teda nemôžu sa viazať ani ku skutkovým okolnostiam v ňom uvádzaným.

Z preambule Nariadenia č. 1408/71 nepochybne vyplýva, že účelom vytvorenia koordinujúceho systému sociálneho zabezpečenia v európskych spoločenstvách je vyhnúť sa dvojitému sociálnemu poisteniu jednotlivca (viď odsek 7 preambule) a vylúčiť tak negatívne dôsledky prejavujúce sa v duplicitnej výplate rôznych dôchodkových dávok (viď odsek 12 preambule), resp. v nezapočítaní všetkých dôb, ktoré zohľadňujú právne predpisy jednotlivých členských štátov pri posudzovaní nároku na nadobudnutie a zachovanie nároku na dávky a ich výpočet (viď odsek 10 preambuly). Preto sa mala žalovaná podľa

názoru odvolacieho súdu "ex offio" zaoberať aj preverením, či žalobca neodvádzal poistné platby nositeľovi poistenia v Maďarsku, t. j. v krajine svojho domicilu, čo tvrdil aj v podanej žalobe, a už táto skutočnosť mohla byť dôvodom pre iné skutkové závery a následne aj pre právne hodnotenie veci vo vzťahu k vzniku poistenia v SR. Podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd predčasne prijal právne závery týkajúce sa vzniku, resp. aj zániku poistenia osôb uvedených v spojených veciach, preto sa nimi odvolací v danom štádiu konania ani nezaobrá.

S uvedeným záverom súvisí aj vyriešenie otázky, či OEP (orgán vymedzený všeobecne žalovanou v rozhodnutiach o odvolaní), je orgánom sociálneho poistenia v takom rozsahu, ako to predpokladá slovenská úprava, t. j. či zabezpečuje povinné nemocenské a dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti poistenej osoby. Z listu uvedenej maďarskej organizácie na prvý pohľad pre Najvyšší súd vyplývajú pochybnosti, vzhľadom na jej pomenovanie, t. j. že ide iba, resp. najmä o orgán zdravotného poistenia (viď anglický text „National Health Insurance Fund“ uvedený v záhlaví listu z 30.11.2009 v prílohe č. 16 administratívneho spisu). Keďže žalovaná neodôvodnila svoje úvahy, ktoré ju viedli k hodnoteniu maďarskej organizácie, že ide o: „orgán sociálneho zabezpečenia v Maďarskej republike“, je možné považovať jej rozhodnutie za nepreskúmateľné.

Najvyšší súd nemá právomoc hodnotiť spor žalobcu a žalovanej, či rozhodnutie maďarského súdu malo vyvolať nejaké účinky na území Slovenskej republiky v prejednávanej veci. Z rozsudku maďarského súdu z 21.04.2011 však nepochybne vyplýva skutkové zistenie, že súd zrušil platnosť uznesenia orgánu OEP, ktorým boli vymazané späťne od začiatku roka 2007 poistné vzťahy 39 pracovníkov, ktorých žalobca „vypožičal“ na Slovensko. Na predmetnom rozsudku je prezentačná pečiatka SP- pobočky v Topoľčanoch z 28.09.2011. Podľa č. 1. 30 administratívneho spisu aj OEP oznámilo žalovanej e - mailom, že podľa rozsudku maďarského súdu „poistné pomery zamestnancov žalobcu neboli zrušené a sú naďalej platné“ (preklad žalovanej), avšak „rozhodnutie súdu nezaväzuje OEP na vystavenie formulárov E 101.“ Z uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v predmetnom konaní sa mala žalovaná zaoberať otázkou zachovania ich poistného vzťahu v Maďarsku. Pokiaľ v tomto smere žalovaná dokazovanie nevykonala, nezistila dostatočne skutkový stav pre posúdenie veci a právne závery o vzniku poistenia menovaných v SR sú predčasné.

Pokiaľ ide o osobu, u ktorej žalovaná rozhodla o zániku poistenia, odvolací súd poukazuje na to, že zo žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej nevyplývajú skutkové a ani právne tvrdenia o ukrátení žalobcu na jeho subjektívnych právach tým, že žalovaná rozhodla o zániku povinného poistenia zamestnanca žalobcu C. R.. Žaloba neobsahuje tvrdenia o ukrátení žalobcu na jeho subjektívnych právach ani ako zamestnávateľa samotným rozhodnutím o zániku poistenia.

Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil rozhodnutie krajského súdu, ktorý zamietol žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí majúcich rôzny skutkový základ, s ktorým sa krajský súd nedostatočne vysporiadal a preto právne závery považuje odvolací súd za predčasné. V ďalšom konaní bude dôvodné posúdiť každú vec individuálne z hľadísk uvedených v tomto rozhodnutí. Súčasne krajský súd rozhodne o trovách konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.